

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gavdendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventuales Conciones

Sarasa, Alfonsus Antonius de

Antverpiae, 1664

§. III. Qui verò mori contentus est, etiam mortis tempori & horae debet
acquiescere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13517

monia: Omnes mortales sumus, omnes morimur, quia omnes
 viuimus. Naturæ debitum soluimus: nemo conqueratur, cum
 exigitur id quod debetur: iustum petitur. Omnes vectigal hoc
 cum persoluant, nemo se non eximi ægrè ferat: nam *quis*, inquit
 Seneca, *queri potest in eâ conditione se esse, in quâ nemo non est?* & Ibidem.
 si est; nemo conditioni quam subiit, non paret vel voluntate vel
 inuitur: stultum verò est inuitum pati, & ingratis, præstare quod
 possis bene:

§. III.

*Ostenditur quod qui mori contentus est, etiam mortis tempore
 & hora debeat acquiescere.*

*Queritur
 homines de
 incertitu-
 dine &
 paruitate
 vitæ.*

VERUM est, inquires, homo sum nec quidquam humani à me 14.
 alienum puto, aut etiam alienum esse volo. neque sanè mor-
 tem detrecto, quam video naturæ esse ingenitam, & verò etiam
 magnum naturæ, imò Dei inuentum. Sed ad tempus mortis ex-
 horreo. Dubia imprimis, hora est, & sic semper suspensi viuimus,
 rerum agendarum incerti, quia de vitâ semper dubij. Adde
 quod plerumque mors importuna accidat; hunc in ipso iuuen-
 tutis primordio, cum spes magnæ cum annis succrescerent, in-
 cauta demetit; illum, cum res domesticas componeret, filio-
 rumque commodis maximè consuleret, subito occupat; medio
 ex honorum cursu alium rapit; cum cõiux adhuc in ætatis flore,
 liberi & multi & infantes; rationes necdum expensæ, domus ple-
 na litibus, quas vitâ superstite facile fuisset componere. Alium
 tum mors occupat, cum post plurimos labores exantlatos, tran-
 quillæ placidæque senectutis dabatur otio frui; alius alio tem-
 pore extinguitur, nunquam non alieno, nunquam non impor-
 tuno: adeo vt semper parùm viuamus; verissimumque esse illud
 Patriarchæ moriendo comperiamus, *Dies peregrinationis meæ,* Gen. 47.
parui & mali.

*Si dies no-
 stri mali
 sunt, quo-
 modo pau-
 ci sunt.*

VERUM heus tu, qui dierum tuorum numerum tam accuratè 15.
 expendis, & expendendo obmurmuras: quâ tu quæso ratione,
 dies tuos malos esse fateris. & *paruos* siue paucos esse conquere-
 ris, & certè si mali sunt, præstat paucos esse, ne diu durent dies
 mali.

mali. Id sanè non fatis capio: nisi fortè te magis delectant magna mala, & quod peius est, etiã diuturna. Mali si dies sunt, breues sint, ne diu simus infelices.

16. Nec tamen hoc iam yrgeo, aliter mihi tecum est agendum: Mortem fateris te non subterfugere; at de tempore, tota tibi iam est cum morte concertatio. An non te pudet, omnia Deo eum permiseris, vitæ mortisque arbitro vitam tuam magnificè eum commiseris; iam de tempore cum tam sapiente Numine velle licitari? An non is, qui omnia, quæ contingunt, vt tute fateris, hæcenus præclarissimè composuit *in pondere & mensurâ*, mensuram aptam ætati tuæ non inueniet, neque annos ad iustum numerum poterit reuocare? Certè iam inde ab ipsâ æternitate, omnia complexus est; omnia circumspexit; & qui capillos ipsos capitis tui in numeros digessit, numerauit dies tuos, calculumque iam digestum in æternâ Mente, suo tempore complendum, exarauit. Vidit id præclare Iob: *Numerus mensium eius (scilicet hominis) apud te est; constituisti terminos eius qui præteriri non poterunt*, nec verò etiã præteriri debent, cum ad tantæ Sapientiæ Mentem exactissimè sint dimensi. Quid igitur obstrepis miser, mensuramque plenam tibi non conferri indignè murmuras? an tu scis quantum vitæ tibi debeat adijci, quantum demi, bene vt sit rebus tuis? superuentura tibi quid ferat hora, planè ignoras felixne futura sit an infelix: insanè igitur vota extendis, nescius quantum ijs fortasse complexurus sis mali. Sanè si humanis rationibus vitam metramur, verissimum est illud Senecæ, quod multis diu vixisse nocuerit, quod deinde multis exequitur exemplis. Si Pompeium, inquit, Neapoli valetudo abstulisset, indubitatè populi Romani Princeps excesserat: at nunc exigui temporis adiectio, fastigio illum suo depulit: vidit legiones in conspectu suo cesas: & quod turpissimum, se militis gregalis beneficio viuere. Nimiù sim, si ad ista è longinquo accersenda aduerto animum, quæ quotidiana nobis sunt & domestica, quisque ad præteritam vitam deslectat oculos & mentem; illudque liquidò reperiet, longiorem vitam mala sibi accumulasse; & quidem tanta nonnunquam, vt dubium planè relinquatur, an tanti fuerit viuere. Quod quidem dico, si Dei consilium non spectemus in producendâ vitâ, sed solas opiniones nostras. Has ergo si tantum attendis; vnde id constat tibi, quod non longè grauiora

Mors præ-
occupat
mala futu-
ra, nobisq;
euentura.

Iob 14.

Sen. con-
sol. ad
Marciam
c. 20.

Quæ si sci-
remus nol-
lemus diu-
tius viuere

ra tibi ingruant incommoda, quàm quæ pertuleris miser? forte bonorum omnium iactura impendet tibi; forte à dignitate per summam calumniam deiciere, omnibus posthac ludibrio futurus; forte mittendus in exilium; forte ad vltimam egestatem redigendus; forte filiorum grauissima infamia te expectat, & hanc tu viuere conditione velles? Nollem inquis; at incerta sunt isthæc mala, dubijque reuentus. Fateor, sed conquerebaris modò tu, fastidiosum esse viuere, incertum mortis; ita fit! an ergo tam volupe est vitam protrahere incertam infamiae, incertam malorum quæ ipsa morte peiora sunt? Vide vt votis tuis querelisque iniustus, tute te conficias, vitam mortis incertam non vis; & vitam longam vis, felicitatis incertam tamen, & forsitan maximo tuo malo protrahendam. Quin igitur rem tibi tam incertam & dubiam illi committis, cui omnium temporum perspecta & expensa sunt momenta; cui notum est probè, quid quæque ferat dies, & cui tu oneri ferendo sis par? Vitam ille terminet aut extendat, qui vitam dedit; nec aliâ mente quàm vt eam, nisi tu non vis, felici forte terminaret. Viue interim sine tædio securus Dei; & vt mortem non exhorreas, Deum patere.

Committite igitur te Deo, qui omnia seruauit nobis & expedit.

Male etiã de numero annorum vita nostra querimus.

Patiam enim uero, inquis, & mortem & Deum: neque mihi longiorem vitam postulo, quam quæ mihi ab optimo Patre, sapientissimoque Deo est constituta, verùm hoc me excruciat, importuna toties in hominem quòd incurrat mors, rebusque quæ præ manibus sunt filum intercidat, tum cum optima agendi erat opportunità. Murmuras sanè egregiè: mori quidem vis, & vitam etiam longiorem non vis, quàm quæ tibi à Deo præfixa est: sed eo potissimum tempore terminari conquereris. Quinquaginta annis viuendum est tibi; acquiescis tu, nec plures vis: nolles tamen suo tempore terminari. Quid autem id est, nisi yelle vt non eo tempore nascerere quò natus es? citius ergo aut seriùs te natum oportuit, imò seriùs, vt quinquaginta, quos viuere debes, anni pro voto tuo finiantur seriùs, quod quàm ineptum sit yelle; nemo non videt. Neque ego certè video, vitæ tuæ Auctori quomodo acquiescas, qui ei de natiuitatis tuæ exordio litem moues, natalesque tuos vis refigere? Quid mirum de vitæ termino tibi cum Deo nondum conuenire, quem de ipso exordio in ius vocas?

Si annos vita nostra

Verùm, cum nunquam opportuna sit dies quâ ex hâc luce à

Deo

17.

18.

Deo euocaris, statutumque tamen tibi cum sit aliquando de hac ^{determina-} vitâ discedere: ne vlla super hâc re cum morte, dum aduenerit, ^{re debere-} deinceps sit contentio, opportunè an adsit an importunè; tu ^{mus nun-} fanè tempus statue, quò de hâc vitâ sine tergiuersione vllâ vis ^{quam pos-} discedere. idque vt non temerè proiectimque agas, tecum ipse ^{semus.} ferio delibera; totam tibi hominis ætatem ob oculos pone, eamque diem, imò horam selige, quam morituro tibi commodissimam iudicas & maximè opportunam. Illud profectò asserere audeo, nullam te designaturum esse diem, quæ tibi arrideat, quamque vt euites, non illico rationes plurimæ sunt occurruræ. Neque adolefcens mori cupies, quòd tum tantum incipias viuere: neque in virili ætate, quòd tunc tantum incipias agere: neque in senectute mori lubebit, quòd tunc tantum vitæ commodis, tanto labore partis, incipias frui. sic sanè semper incipies cum desinendum est, quia nunquam volumus desinere. Argumento huic nolo insistere, quòd alio loco fufius tractatum dabo. Illud nunc addo: quòd si tamen post multa molimina, certum nobis vitæ nostræ terminum præscripserimus, eumque in decrepitam vsque deuexamque ætatem post centum annos absoluedam distulerimus; certum est, illico cum terminus ille compa-
 ruerit, facti pœnitentiam nos subituram, electionisque tam præproperæ damnatos nos. Ne tunc quidem erit opportunum mori, quòd lites adhuc componendæ sint, quòd mercatoes adhuc nauigent, quòd nondum filio prospectum sit, denique aliqua adhuc agenda supererunt, quorum tibi nulla erat, mortis diem eligenti, notitia. Sic semper nobis ipsis imponimus: nunquam moriendi est opportunitas, quia nunquam vellemus mori. Immortales esse nec possumus, nec debemus: mortales esse desideramus, sed nunquam mori. Quid interim aget Diuinum Numen? te certè, super ætate tuâ acturus, in consilium aduocare non potest, cui in hâc parte consilium non est dõmi. Statuat igitur ille, qui statuit omnia. Importunum mortis tempus, quòd iudico, importunus mihi ipse sum. Moriamur sanè cum moriendum est, nec aliud agendum tunc esse iudicemus; & nunquam moriemur importunè. Si filij curandi sunt, curam illorum gerat Deus: si pauperes à tuâ morte sunt futuri, pauperes esse voluit Deus, ideoque illis eriperis, ne ditescant. Atque idem de quibuscumque negotijs, quæ obrium moriendi tibi eripiebant, esto

estō iudiciū; & tūc demū placidē morieris. Satis is vixit, qui Deo vixit satis: multaque melior erit moriendi opportunitas, quam ea, quam arripit is, cuius omnes viæ sunt iudicia, iudicia inquam bene expensa & magno studio præmeditata, non congesta temerē. *Cognoui enim Domine, quia æquitas iudicia tua: nihilque æquius, quam illis modeste & placidē acquiescere.* Psal. ut

*Bene etiā
celat nos
Deus horā
mortis.*

Acquiesco inquis; neque hoc iam ago, vt vitæ meæ metas figam, figat illas Deus, per me sanè licet. Verūm cur id saltem non conceditur, vt metas illas cognoscamus nos, quorum tanti interest id scire: cur igitur mortis diem, quam designauit Deus, morituro non aperit? hoc saltem mala mortis subleuaret plurimum. Omnia ferō componerentur, & domus, & res, & familia, & quod præcipuum est animæ negotium: tum sanè iucundum foret emori, expectata dum veniret mors; iam vero in expectata dum venit, turbat omnia. Quid hie à me expectatis Auditores, vt huic homini obstruatur os? Certe illud ad manū est dicere, non credere me curaturum res suas, nec verò animæ consulturum eum, qui se non nisi post annum moriturum certō seuerit; quem modō video, incerta cum sit vita craftina, tam inouiriē res suas agere, & de salute æterna tam proiectē cogitare. Iam si tam neglectim projcis omnia, cum nescis vitæ quantum sit super, quid ageres vitæ adhuc multūm protrahēdæ securus? Deumne coleres dum viuis, quem non nisi moriturus vis agnoscere? Incertos igitur vitæ, magno consilio nos voluit Deus, ne nimium de fine vitæ certi & vitam perdamus & finem. Vita enim nostra est, non viuere, sed benè viuere, finisque vitæ, benè mori, quod si verò de morte certus fores, nec benè velles viuere, nisi dum moriendum est; nec licet velles, benè moreris, quia victum est malè.

Et ipsi natura, peculiare per hoc præstat beneficium

Quam verò id insanum est, credere excipiendam mortem placidē, lætosque abituros vitæ dies, mortis horam si daretur scire? quin imò sapientissimum id rursus inuentum est Dei, mortis tempus quod celauerit. Quot enim conquerentium voces non exaudirentur? eorū, inquam, quibus breuis vita data esset, & aut in adolescentiā terminanda, aut non ultra virilem producenda ætatem? Quāntis animis vnusquisque staret, non tantum pro domo suā, sed pro pelle & vitā, non aliud acturus quam de Deo conqueri. Adde quod si vitæ terminus perspectus foret homini, plerique sanè vltimis annis iam imminētibus, 20.
dissue-

disfluere mœrore, conficerentur tristitiâ, tam prope quod sit certa mors: & sic timor futuri mali, dulcedinem omnem præsentis vitæ, saltem aliquot annorum spatio prorsus interturbaret. Iam verò omnes viuimus, omnes nos victuros credimus, nec vllus est qui sibi non multos polliceatur annos: & licet fallamur, falli tamen nos nescimus, aut scire nolumus; lætique vitam, dum datur, trahimus. Maneat id igitur probatum satis, & bonum esse mori, homo cum sis; & bene vitæ tuæ terminos à Deo præfixos; & bene etiam eos abscondi, ne tu rescias. His igitur acquiescendum est, hominem agere in hâc mundi scenâ si vis.

S. IV.

Ostenditur quod qui mortis suæ tempore acquiescit, etiam mortis modo, morbisque mortem inferentibus debeat contentus esse. Morbos autem magnum esse artificium Dei declaratur.

21. **V**erùm vt clara sint hæc omnia & manifesta, necdum tamen vitæ suæ patrociniū deponit humana pertinacia. Et cum de mortis tempore nihil habet quod opponat, de mortis modo, naturæ aut potius Deo intentat litem. De morbis, inquam, conqueritur homo, quibus miserum hoc corpus variè affligitur, iisque sanè acutissimis. Quàm enim hoc durum est, tormentis tam grauibus, tamque diuturnis pessimè excruciarî? Febrîum modò caloribus æstuarè, modò podagrâ neruorumque aculeis confici, modò capitis doloribus ad insaniam vsque torqueri, modò pectoris, modò stomachi, modò laterum torminibus disseccari? atque hæc mortis instantis sunt prima tantùm vestigia. Quàm ergo ferocem esse necesse est mortem ipsam, cuius tam horrenda sunt præludia?

*Quæstio
de morbis.*

22. Itaque vt audio mori nunquam vis. Volo, inquires, quàm maximè; etenim homo sum. An ergo mortis tuæ hora cum aduenerit, sanò, vegetòque cum es corpore, violentâ morte vis perire? an caput gladio auferri, an laqueo collidi fauces, an aquis præfocari, an vulnere transfigi cor? Minimè, inquires,

B b b

minimè;